

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม

Factors Affecting Ethical Behaviors of Students in a Private University in Nakhon Pathom Province

โสภณ ทวีพงศากร^{1*} วันดี วจนะถาวรชัย² ย้งซัน ชิน² และอนุชา มาเรียน³
Sopin Thaweephongsakorn^{1*}, Wandee Wajanathawornchai², Young-Sun Shin² and Anucha Marien³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรี 410 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามพัฒนาจากแนวคิดของรุ่งนภา และคณะ (2560) การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา มีค่า IOC (Index of Item-Objective Consistency) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รักและสามัคคี ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.45) สร้างสันติและการปรองดอง ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.58) มีเป้าหมายและมุ่งความสำเร็จ ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.66) กล้าหาญและเสียสละ ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.56) คิดสร้างสรรค์และมีนวัตกรรม ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.64) อาสาและช่วยเหลือ ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.63) ซื่อสัตย์ และสุจริต ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.65) ใส่ใจและใฝ่รู้ ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.74) ให้อภัยและใจสุภาพ ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.57) และ อดทน และอดกลั้น ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.45) 2) ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว โดยสามารถทำนายความแปรปรวนในพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้ร้อยละ 11.8 และเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ Z (พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา) เท่ากับ 0.346 (การปลูกฝังจริยธรรมผ่านครอบครัว) ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังผ่านสถาบันการศึกษาไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้

คำสำคัญ: พฤติกรรมเชิงจริยธรรม นักศึกษา คุณธรรม จริยธรรม

Abstract

The objectives of this research were to study the level of ethical behavior of students and analyze the factors affecting the ethical behavior of students. The sample consisted of 410 undergraduates. The research instrument was a questionnaire developed from the concept of Rungnapha et al. (2017). To check for content validity, IOC (Index of Item-Objective Consistency) value was between 0.67-1.00 and the reliability of the questionnaire was 0.91. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis. The results of the research found that 1) the ethical behavior of the students in overall was at a high level ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.35). When considering each item, it was found that the sample

¹ ฝ่ายพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยคริสเตียน นครปฐม 73000

¹ Office of Student Development, Christian University of Thailand, Nakhon Pathom, 73000

² คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน นครปฐม 73000

² College of Christian Theology, Christian University of Thailand, Nakhon Pathom, 73000

³ สำนักศาสนกิจ มหาวิทยาลัยคริสเตียน นครปฐม 73000

³ Office of Religious Mission, Christian University of Thailand, Nakhon Pathom, 73000

*Corresponding author: e-mail: sopint@christian.ac.th

Received: October 12, 2020, Accepted: November 30, 2020, Published: December 31, 2020

group had the opinion level in descending order as follows: Love and Unity (\bar{X} =4.50, S.D.=0.45) Peace making and Reconciliation (\bar{X} =4.18, S.D.=0.58), Goal-orientation and Towards Success (\bar{X} =4.17, S.D.=0.66), Courage and Sacrifice (\bar{X} = 4.12, S.D.= 0.56) Creative thinking and Innovation (\bar{X} =4.04, S.D.=0.64) Volunteer and Helpfulness (\bar{X} =3.98, S.D.=0.63) Faithfulness and Honesty (\bar{X} =3.81, S.D.=0.65) Concentration and Inquisitiveness (\bar{X} =3.62, S.D.=0.74) Forgiveness and Politeness (\bar{X} =3.60, S.D.=0.57) and Endurance and Restraint (\bar{X} =3.58, S.D.=0.45). 2) Factor that could predict the ethical behavior of students was cultivating ethics through family. This factor could predict the variance in ethical behavior of students by 11.80% and the prediction equation in standard form as follows: Z (Ethical behavior of students) = 0.346 (Cultivating ethics through family). Whereas participating in morality and ethics activities and cultivating ethics through university could not predict the ethical behavior of students.

Keywords: ethical behavior, student, moral, ethic

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกรับปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่มีเศรษฐกิจฐานะดีมากกว่าคนดีมีคุณธรรม โดยผลสำรวจของศูนย์คุณธรรมร่วมกับนิด้าโพล ปี 2557 พบว่าปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าสำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งประชาชนกว่าร้อยละ 90 เห็นว่าจำเป็นต้องส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมโดยเร็วที่สุด (สุวิชา, 2557) นอกจากนี้ ผลการประเมินองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ พ.ศ. 2558 พบว่า ประเทศไทยได้คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) เพียงร้อยละ 38 อยู่ที่อันดับที่ 76 จากการจัดอันดับทั้งหมด 168 ประเทศทั่วโลก (Transparency International, 2015) นำไปสู่การกำหนดให้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) คือ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยเน้นที่การปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นแนวทางการพัฒนาอันดับแรกของยุทธศาสตร์นี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด บัณฑิตระดับอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

รุ่งนภา และคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาไทย จากสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่าผลการประเมินสภาพปัจจุบันของคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน 4 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ค่อนข้างต่ำ (1.78 - 2.19) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ (2553) กิตติศักดิ์ (2553) Mayhew (2012) Ben-Porath (2013) นงลักษณ์ และ รุ่งนภา (2551) นอกจากนี้ผลการวิจัยของ รุ่งนภา และคณะ (2560) ยังพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ

คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย คือ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว โดยมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 5.423$ 5.138 และ 4.821 ตามลำดับ) ทั้งนี้ตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัวร่วมกันอธิบายความผันแปรของคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยได้ ร้อยละ 50.32

จากวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยคริสเตียนที่ระบุว่า “มหาวิทยาลัยคริสเตียนมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพระดับนานาชาติ มีจริยธรรมและคุณธรรม และสร้างความเข้มแข็งภายในด้วยการดำเนินพันธกิจอย่างสร้างสรรค์และมีนวัตกรรม” (มหาวิทยาลัยคริสเตียน, 2559) โดยมหาวิทยาลัยคริสเตียนได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศึกษามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 มาจนถึงปัจจุบัน โดยมีพัฒนาการในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้วยกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัด “ชั่วโมงอบรมจริยธรรม” ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2537 ที่จัดให้มีการอบรมจริยธรรมให้แก่นักศึกษาทั้งหมดเป็นประจำทุกสัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง และปรับเป็นการจัดกิจกรรมชั่วโมงพัฒนาจริยธรรม ในปีการศึกษา 2538-2547 ที่กำหนดให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแต่ละภาคการศึกษา มาจนกระทั่งปีการศึกษา 2548-2559 ที่มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยคริสเตียน (Christian Character) ตามที่มหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดไว้ โดยบันทึกผลการเรียนเป็น S (Satisfactory) หรือ U (Unsatisfactory) ในใบรายงานผลการเรียนของนักศึกษาทุกคน ซึ่งที่ผ่านมามีเพียงการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาและการประเมินคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัย คริสเตียนโดยผู้ใช้บัณฑิตเท่านั้น แต่ยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยคริสเตียนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

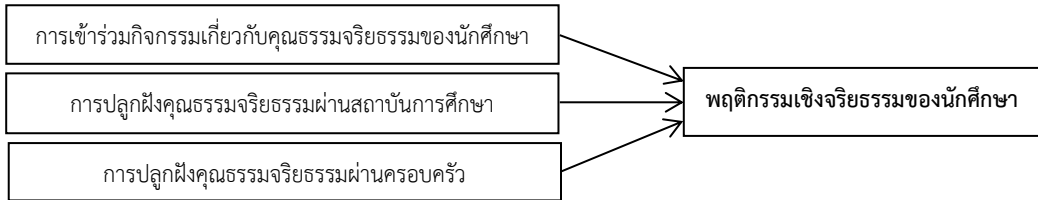
1. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยคริสเตียน
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ระเบียบวิธีวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยได้มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura's Social Learning Theory) ที่เชื่อว่า การสร้างค่านิยมและจริยธรรมของเด็กนั้น คือ การที่เด็กได้เรียนรู้ในลักษณะของการลอกเลียนแบบ โดยเด็กจะสังเกตพฤติกรรมของคนใกล้ชิด และบันทึกในความทรงจำ แล้วจึงแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา โดยแบนดูราเชื่อว่า เมื่อเด็กเกิดมานั้นเขาจะมีพฤติกรรมเบื้องต้นติดมาด้วย และต่อมาเขาจะเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ เพิ่มขึ้น พฤติกรรมที่มีความซับซ้อน (Complex Behaviors) นั้นมิได้มีแบบแผนที่แน่นอนและสร้างจากการผสมผสานกันระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ (Bandura, 1977) ประกอบกับได้นำแนวคิดจากการวิจัยของ รุ่งนภา และคณะ (2560) ที่ศึกษาวิเคราะห์พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย คือ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว โดยมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้มากำหนดเป็นตัวแปรต้นของการวิจัย และสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,275 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) กำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ได้ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาอย่างน้อย จำนวน 341 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ส่วนที่ 2 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยคริสเตียน พัฒนาจากแนวคิดของผู้วิจัยเองเป็นมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา พัฒนาจากแนวคิดของ รุ่งนภา และคณะ (2560) เป็นมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับจำนวน 12 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย มี 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การหาค่าความสอดคล้องและความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปร (Index of Item-Objective Consistency: IOC) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.94 ซึ่งเป็นตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ มีค่าระหว่าง 0.5 -1.0 (De Vellis, 2012)

2. การหาค่าความเชื่อมั่นหรือค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.91 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ (0.7 - 0.9) (Cronbach, 1969)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้ขออนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนนำแบบสอบถามไปให้นักศึกษาทำในช่วงท้ายของการเรียนการสอน โดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดของแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยเท่านั้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถหยุด หรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดเวลา และผู้วิจัยจะรักษาความลับของการตอบแบบสอบถาม และรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น โดยเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 410 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ 2) ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจำแนกตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ศึกษาใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และ 4) วิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาใช้สถิติเชิงอนุมานโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมในการทำวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน ตามหนังสือเลขที่ บ. 17/2560 ลงวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2561

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 96.10 กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 60.73 และชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 39.27 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 80 อยู่ในความอุปการะของบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 80 การศึกษาของบิดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.63 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 17.40 และไม่ได้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.47 และการศึกษาของมารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.90 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 14.67 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 0.98

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.1 จากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รักและสามัคคี ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.45) สร้างสรรค์และการปรองดอง ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.58) มีเป้าหมายและมุ่งความสำเร็จ ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.66) กล้าหาญและเสียสละ ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.56) คิดสร้างสรรค์และมีนวัตกรรม ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.64) อาสาและช่วยเหลือ ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.63) ซื่อสัตย์และสุจริต ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.65) ใส่ใจและใฝ่รู้ ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.74) ให้อภัยและใจสุภาพ ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.57) และ ออดทนและอดกลั้น ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.45) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจำแนกตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์
10 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน (n=410)

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
1. รัก และ สามัคคี	4.50	0.45	มากที่สุด	1
2. อาสา และ ช่วยเหลือ	3.98	0.63	มาก	6
3. กล้าหาญ และ เสียสละ	4.12	0.56	มาก	4
4. ออดทน และ อดกลั้น	3.58	0.45	มาก	10
5. ซื่อสัตย์ และ สุจริต	3.81	0.65	มาก	7
6. ให้อภัย และ ใจสุภาพ	3.60	0.57	มาก	9
7. สร้างสรรค์และการปรองดอง	4.18	0.58	มาก	2
8. ใส่ใจ และ ใฝ่รู้	3.62	0.74	มาก	8
9. คิดสร้างสรรค์ และ มีนวัตกรรม	4.04	0.64	มาก	5
10. มีเป้าหมาย และ มุ่งความสำเร็จ	4.17	0.66	มาก	3
ภาพรวม	3.96	0.35	มาก	

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ประกอบด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว มีผลการวิจัย ดังนี้

3.1 จากวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่จัดโดยคณะวิชาและส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เฉลี่ย 14.14 ครั้ง จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มากที่สุดจำนวน 19 ครั้ง และ น้อยที่สุดจำนวน 3 ครั้ง และกลุ่มตัวอย่างเคยเรียนรายวิชาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาเฉลี่ย 7.19 รายวิชา โดยเรียนรายวิชาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด จำนวน 8 รายวิชา และน้อยที่สุด จำนวน 4 รายวิชา (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและการเรียนรายวิชาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน (n=410)

การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
- จำนวนกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เข้าร่วม	3	19	14.14	3.59
- จำนวนรายวิชาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เคยเรียนมา	4	8	7.19	1.20

3.2 จากการวิจัย พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.68) โดยเรื่องที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก คือ อาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษา ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.61) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน (n=410)

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
- อาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศึกษา	4.59	0.61	มากที่สุด	1
- ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศึกษา	4.43	0.69	มาก	2
- อาจารย์มีการสอดแทรกเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไป	4.42	0.69	มาก	3
- อาจารย์มีการสอดแทรกเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนรายวิชาชีฟต่าง ๆ	4.40	0.69	มาก	4
- การเรียนรายวิชาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมส่งเสริมให้ฉันมีการประพฤติปฏิบัติในลักษณะที่ดีงาม ถูกต้องและเหมาะสมสอดคล้องกับกฎเกณฑ์และมาตรฐานสังคม	4.32	0.75	มาก	5
ภาพรวม	4.43	0.68	มาก	

3.3 จากการวิจัย พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.63) โดยเรื่องที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก คือ บิดา/มารดา/ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ฉัน ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.55) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน (n=410)

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
- บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ฉัน	4.69	0.55	มากที่สุด	1
- ฉันได้รับการอบรมสั่งสอนให้ประพฤติตนเป็นคนดีจากบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง	4.67	0.53	มากที่สุด	2
- ฉันเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับครอบครัวเป็นประจำ	4.37	0.75	มาก	3
ภาพรวม	4.57	0.63	มากที่สุด	

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยคริสเตียน

การวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว มีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Pearson Correlation	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา	การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	1.000	0.001	0.278	0.346
การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	0.001	1.000	0.000	0.053
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา	0.278	0.000	1.000	0.785
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว	0.346	0.053	0.785	1.000

จากตารางที่ 5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ศึกษามีค่าต่ำกว่า 0.9 (Hair *et al.*, 2010) กล่าวคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเท่ากับ 0.001 ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.278 ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว มีค่าเท่ากับ 0.346 ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.000 ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว มีค่าเท่ากับ 0.053 และระหว่างการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษาและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว มีค่าเท่ากับ 0.785 ดังนั้นจึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

นอกจากนี้ค่า Tolerance ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.10 และ ค่า Variance inflation factor (VIF) น้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ไม่มีลักษณะเป็น Multicollinearity ซึ่งค่า Tolerance ของตัวแปรพยากรณ์ของการวิจัยนี้เท่ากับ 1.00 และ ค่า Variance inflation factor (VIF) เท่ากับ 1.00 จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (กัลยา, 2542)

จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาหรือเป็นตัวแปรที่เข้าสู่สมการทำนาย ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว (Beta=0.346) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้ ร้อยละ 11.8 ($R^2=0.118$ $p=0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความคลาดเคลื่อนในการทำนาย 13.098 (ตารางที่ 6) โดยสามารถเขียนสมการในรูปของคะแนนดิบ

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา = $127.816 + 2.268$ (การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว) และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน Z (พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา) = 0.346 (การปลูกฝังจริยธรรมผ่านครอบครัว)

โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา (Beta=-0.017, $p=0.723$) และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา (Beta=0.015, $p=0.844$) ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ขั้นที่	ปัจจัยทำนาย	B	S.E. _b	Beta	t	p-value
1	การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว	2.268	0.311	0.346	7.293	0.000

$R=0.346$ $R^2 = 0.120$ Adjusted $R^2=0.118$ S.E.=13.098 Constant Value = 127.816

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 410 คน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในภาพรวมในระดับที่มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง โดยพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำ คือ พฤติกรรมด้านความรักและสามัคคี นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเฉลี่ยมากกว่า 14 ครั้ง เคยเรียนรายวิชาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเฉลี่ย 7 รายวิชา ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว ส่วนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้ซึ่งมหาวิทยาลัยควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา และปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=0.35$) โดยเรื่องที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ พฤติกรรมด้านความรักและสามัคคี ($\bar{X}=4.50$, $S.D.=0.45$) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการสำรวจคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2560 โดยบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัยคริสเตียน ที่พบว่า บัณฑิตมีพฤติกรรมด้านความรักและสามัคคี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$, $S.D.=0.40$) (มณฑนา, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยคริสเตียนที่ยึดมั่นในปณิธาน “รักและบริการ” ในการผลิตบัณฑิตให้มีจริยธรรมและคุณธรรมทั้งการสอดแทรกในการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษา จึงได้กำหนดไว้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยคริสเตียน เพื่อให้ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติมาโดยตลอด (มหาวิทยาลัยคริสเตียน, 2559)

2. จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, $S.D.=0.68$) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการสำรวจคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2560 โดยบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัยคริสเตียน ที่พบว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, $S.D.=0.56$) (มณฑนา, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยคริสเตียนที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีจริยธรรมและคุณธรรม โดยกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ข้อแรกของบัณฑิตมหาวิทยาลัยคริสเตียน คือ “มีจริยธรรมและคุณธรรมตามหลักคำสอนของคริสต์ศาสนา” (มหาวิทยาลัยคริสเตียน, 2559) โดยมหาวิทยาลัยฯได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษา นับตั้งแต่แรกเริ่มที่ได้กำหนดให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมทุกสัปดาห์ สืบเนื่องต่อมาจนมีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการสอนสอดแทรกในรายวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชาชีพ และการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม

3. จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, $S.D.=0.63$) โดยเรื่องที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก คือ บิดา/มารดา/ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ฉัน ($\bar{X}=4.69$, $S.D.=0.55$) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนาวดี และคณะ (2562) ที่พบว่าแบบอย่างด้านจริยธรรมของบิดามารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.477$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีและคณะ (2557) ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลจะมีการปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมได้นั้น ส่วนสำคัญมาจากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดา และการเป็นแบบอย่างที่ดีและเหมาะสม

4. จากการวิจัย พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสามารถอธิบายได้จากการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัว ($\beta=0.346$, $p=0.000$) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนาวดี และคณะ (2562) ที่พบว่าแบบอย่างด้านจริยธรรมของบิดามารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.477$)

นอกจากนั้น แบบอย่างด้านจริยธรรมของบิดามารดา เจตคติต่อพฤติกรรมทางการพยาบาล ความฉลาดทางอารมณ์ และประสบการณ์ด้านปฏิสัมพันธ์เชิงถ่ายทอดทางวิชาชีพ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 39.80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา และคณะ (2560) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย คือ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัวมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 4.821$) ซึ่งการที่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านครอบครัวเป็น ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้นั้น สามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura's Social Learning Theory) ที่เชื่อว่าการสร้างค่านิยมและจริยธรรมของเด็กนั้น คือ การที่ เด็กได้เรียนรู้ในลักษณะของการลอกเลียนแบบโดยเด็กจะสังเกตพฤติกรรมของคนใกล้ชิดและบันทึกในความทรงจำ แล้วจึงแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา หรือ การเรียนรู้โดยตัวแบบ (Learning through Modeling) จากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัว (Bandura, 1977) ดังนั้นการที่นักศึกษาได้รับการปลูกฝัง อบรม เลี้ยงดู สั่งสอน และเป็นแบบอย่างของการมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดีจากบิดามารดาจึงทำให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมนั้น ออกมาเช่นกัน

5. จากการวิจัย พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา ($Beta=0.015, p=0.844$) ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา และคณะ (2560) ที่พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา มีอิทธิพลทางบวกต่อ คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=5.138$) และไม่สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ปัทวี (2553) ที่ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจาก อาจารย์ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ให้แก่นิสิต และให้อาจารย์สอดแทรกจริยธรรมในรายวิชาที่สอน การที่ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยอื่น อาจ เนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การสอนสอดแทรกในรายวิชาศึกษาทั่วไป และในรายวิชาชีพของหลักสูตรต่าง ๆ ยังไม่สามารถส่งผลที่ชัดเจนให้นักศึกษามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามที่ คาดหวังได้ ซึ่งอาจจะอธิบายได้ตามแนวคิดของการพัฒนาจริยธรรมสำหรับนักศึกษาด้วยกระบวนการของ เมตตาคุณนิชนที่เห็นว่า ในการพัฒนาจริยธรรมสำหรับนักศึกษาต้องมีกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย ของนักศึกษา ดังนั้นวิธีเรียนรู้จึงต้องเป็นการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพราะในช่วงวัยของนักศึกษานั้นมี ความสามารถในการใคร่ครวญและพิจารณาในการทำตามคุณค่าได้อย่างเหมาะสม ซึ่งต้องมีกระบวนการคิดที่ เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ (Awareness) ถึงความคิดตนเองในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งและดำเนินการ วางแผน (Planning) ควบคุมกำกับและตรวจสอบตนเอง (Self-regulating or Monitoring) และประเมินตนเอง (Evaluating) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการกระทำของตนเองให้เป็นไปตามเป้าหมาย จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมความคิดและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ (ปิ่นพร และ พงศ์ประเสริฐ, 2558) ดังนั้นหากมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนทั้งในส่วนของรายวิชาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รายวิชาศึกษาทั่วไป และรายวิชาชีพของหลักสูตร จะสามารถวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

6. จากการวิจัยพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ($Beta=-0.017, p=0.723$) ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภาและคณะ (2560) ที่พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา มีอิทธิพลทางบวก ต่อคุณธรรมจริยธรรมที่ พึงประสงค์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=5.423$) การที่ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยของ รุ่งนภาและคณะ อาจเนื่องมาจากรูปแบบกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยฯจัด ยังไม่สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งกิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักศึกษา เพียงแค่ไปเข้าร่วมเท่านั้น นักศึกษาไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปัทวี (2553) ที่พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจากการสนับสนุนให้ นิสิตได้ทำกิจกรรมด้านจริยธรรม และอธิบายได้จากงานวิจัยของ สุวิมลและนงลักษณ์ (2543) ที่ว่ากิจกรรมพัฒนา คุณธรรมที่จัดให้นักศึกษาต้องเน้นปฏิบัติที่รูปธรรมน่าสนใจ และเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการร่วมมือร่วมใจกันทำ มากกว่ากิจกรรมเฉพาะบุคคล นอกจากนี้จากแนวคิดของ ปิ่นพรและพงศ์ประเสริฐ (2558) ที่กล่าวว่า

การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนนั้น ควรเป็นการสร้างความตระหนักรู้และเข้าใจ เนื่องจากการปลูกฝัง (Indoctrinate) เป็นกระบวนการที่เหมาะสมกับเด็กมากกว่าเพราะการปลูกฝังนั้นเป็นการกระทำที่จะได้ผลในระยะเวลาอันรวดเร็ว แต่เด็กจะไม่เข้าใจความหมาย ไม่ได้ใช้การคิด ไม่ได้ผ่านการไตร่ตรอง ทำไปเพราะเงื่อนไขที่ต่างกัน ดังนั้นลักษณะของกิจกรรมที่จะจัดให้นักศึกษา จึงต้องมีกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมเน้นกระบวนการคิดในการตระหนักรู้ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินตนเอง เพื่อให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยฯ จึงควรปรับปรุงรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาที่ต้องออกแบบกิจกรรมและกำหนดเป้าหมายของพฤติกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาจึงจะช่วยให้การพัฒนานั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความคงทนของพฤติกรรมอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนี้

1. นำไปปรับปรุงรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนทั้งในส่วนของรายวิชาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การสอนสอดแทรกในรายวิชาศึกษาทั่วไปและรายวิชาชีพของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เพิ่มมากขึ้น

2. นำไปปรับปรุงรูปแบบของกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยควรเป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิด การตระหนักรู้ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินตนเอง ในการมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาศึกษาทั่วไปหรือรายวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ศึกษา รูปแบบของกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบของกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. 550 หน้า.
- กิตติศักดิ์ อังคนาวิน. 2553. คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค.) ระดับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จังหวัดชลบุรี. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- นงลักษณ์ ไจจลาด. 2553. รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- นงลักษณ์ วีระชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตเรจริญกุล. 2551. การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. กรุงเทพมหานคร. 129 หน้า.
- ปิ่นพร ศรีปลั่ง และ พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ. 2558. การศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาด้วยกระบวนการอภิปัญญา. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 5(2): 7-16.
- ปัทวี สัตยวงศ์ทิพย์. 2553. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. รายงานการวิจัย. ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- มณี อากานันท์กุล วรธรรมา ประไพพานิช สุปาณี เสนาดิสัย และพิศสมัย อรทัย. 2557. จริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลไทยตามการรับรู้ของผู้บริหารทางการพยาบาล. วารสารสภาการพยาบาล. 29(2): 5-20.
- มหาวิทยาลัยคริสเตียน. 2559. แผนกลยุทธ์การดำเนินงานพันธกิจอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2559 (1 สิงหาคม 2559 – 30 กรกฎาคม 2560) ฉบับปรับปรุง. มหาวิทยาลัยคริสเตียน. นครปฐม. 111 หน้า.
- มณฑนา สุขศรีอินทร์. 2562. รายงานการสำรวจคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2560 โดยบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน. นครปฐม. 30 หน้า.
- มณฑนาทวี เมธพัฒนะ พรพรรณ วรสีหะ เปรมวดี คฤหเดช กัญญา นภาพงษ์ และขวัญฤทัย เสมพูน. 2562. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารเอื้อการุณย์. 26(1) : 76-91.
- รุ่งนภา ตั้งจิตเรจริญกุล วิชุดา กิจจรธรรม สุรีพร อนุศาสนนันท์ พิกุล เอกวารวกรู และจันทร์เพ็ญ ตั้งจิตเรจริญกุล. 2560. การศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 23(1): 148-168.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.
- สุวิชา เป้าอารีย์. 2557. คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. [Online] Available: http://nidapoll.nida.ac.th/file_upload/poll/document/20160608091207.pdf. (สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2560).
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. 2543. ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. รายงานการวิจัย. ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- Bandura, A. 1977. Social Learning Theory. General Learning Press. New York. 247 p.
- Ben-Porath, S. 2013. Deferring virtue: the new management of students and the civic role of schools. Theory and Research in Education. 11(12): 111-128.
- Cronbach, L.J. 1969. Essential of Psychological Testing. Harper and Row. New York. 752 p.
- De Vellis, R.F. 2012. Scale Development: Theory and Applications. (3rded). SAGE Publications, Inc. Thousand Oaks, CA. 204 p.
- Hair, J.F., Black, W.C. and B.J. Babin. 2010. Multivariate Data Analysis: A Global Perspective. Prentice Hall. Upper Saddle River, N.J. 785 p.
- Mayhew, M.J. 2012. A Multilevel examination of the influence of institutional type on the moral reasoning development of first-year students. Journal of Higher Education. 83(3): 367-388.
- Transparency International. 2015. Corruption Perceptions Index 2015. [Online] Available: <https://www.transparency.org/cpi2015>. (Retrieved March, 2017).